

ARAŞTIRMA

RİNOLOJİ YAYINLARIMIZIN SCIENCE CITATION INDEX KAPSAMINDA DÜNYADAKİ YERİ

Dr. Taner Kemal ERDAĞ, Dr. Ersoy DOĞAN, Dr. Ahmet Ömer İKİZ

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi KBB Anabilim Dalı, İzmir

ÖZET

Amaç: Science citation index (SCI) kapsamında yer alan Kulak Burun Boğaz dergilerinde, son 12 yılda Türkiye'den yapılmış olan rinoloji yayınlarının niceliksel değerlendirilmesi ve bu alanda Türkiye'nin dünyadaki yerinin belirlenmesi amaçlandı.

Gereç ve yöntem: Türkiye ile karşılaştırılması yapılacak 29 ülkenin seçiminden sonra; 2000, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında "otorinolarenoloji" başlığı altında yer alan SCI dergileri saptandı. Bu dergiler içinden rinoloji dışı spesifik dergiler çıkarıldıktan sonra 2000 yılına ait 18 dergiden 11'i, 2005 yılına ait 15 dergiden 10'u ve 2010 ve 2012 yıllarına ait 16 dergiden 10'u çalışmaya alındı. Bu dergilerde, Türkiye ile seçilen diğer 29 ülkenin yayınları elektronik olarak PubMed arama motoru aracılığı ile saptandı ve sayıldı. Sonrasında bu makaleler içinden rinoloji ile ilgili olanlar manuel olarak taranarak, her bir ülkenin rinoloji yayın sayısı saptandı. Ayrıca 2000 ve 2010 yıllarında SCI kapsamında yer alan otorinolarenoloji dergilerindeki tüm yayınlar manuel olarak da taranarak, PubMed arama motorunun hassasiyeti kontrol edilirken, çalışmadan çıkarılan dergilerde hiçbir rinoloji yayının olmadığı da teyit edildi.

Bulgular: Çalışılan dergilerdeki 30 ülke tarafından yapılan yayınların toplam sayısı/rinoloji yayın sayısı; 2000, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında sırasıyla, 688/127, 750/148, 713/157 ve 778/149 idi. Toplam yayın sayısı açısından ilk 5 ülkenin sıralanmasında, Türkiye 2000 yılında dördüncü, 2005 yılında ikinci, 2010 yılında beşinci ve 2012 yılında ise üçüncü sırada yer aldı. Dergiler rinoloji yayın sayısı açısından değerlendirildiğinde ise Türkiye, 2000 yılında üçüncü, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında ise birinci sırada idi.

Sonuç: 2000 yılından 2012 yılına kadar 5 yıllık dilimlerde araştırma kapsamına alınan SCI dergilerinde Türkiye'nin sayısal açıdan özellikle rinoloji yayınlarında olmak üzere tüm yayınlarda birçok gelişmiş ülke arasında çok iyi bir yerde olduğu saptandı. Benzeri çalışmaların dönemsel olarak tekrarlanması, ülkemizin rinoloji alanında dünyadaki güncel yerini saptamak açısından yararlı olacaktır. Bu çalışmalarda yayınların kanıt dayalı tıp veya atıf analizleri ile incelenmesi, yayınların kalitatif değerlendirmelerine de olanak sağlayacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yayın; araştırma; bibliyometri; otorinolarenoloji; cerrahi alt ihtisas

THE PLACE OF OUR RHINOLOGY PUBLICATIONS IN THE WORLD WITHIN THE SCOPE OF SCIENCE CITATION INDEX

SUMMARY

Objective: The quantitative evaluation of rhinology publications belonging to the otorhino-laryngology journals of the Science Citation Index (SCI) made from Turkey in the last 12 years and determination of the place of Turkey in the world in this field were aimed.

Material and methods: After the selection of 29 countries which would be compared with Turkey, SCI journals of the years 2000, 2005, 2010 and 2012 under the "otorhinolaryngology" heading were determined. After exclusion of specific journals other than rhinology, 11 of eighteen journals belonging to 2000, 10 of fifteen journals belonging to 2005 and 10 of sixteen journals belonging to 2010 and 2012 were included in the study. The publications of Turkey with the other 29 countries were searched and counted electronically with the use of PubMed search engine in these journals. Then, rhinology related ones were searched manually in these articles and the number of rhinology publications of each country were determined. Besides, the sensitivity of PubMed search engine was evaluated and it was also confirmed that the journals excluded from the study did not have any rhinology publications by the manual search of all the otorhinolaryngology journals of SCI of the years 2000 and 2010.

Results: The number of total publications/rhinology publications made by the 30 countries in the searched journals of the years 2000, 2005, 2010 and 2012 were respectively as 688/127, 750/148, 713/157 and 778/149. Turkey was at the fourth order in 2000, second in 2005, fifth in 2010 and third in 2012 when the 5 countries that published most were ranked in terms of number of total publications. Turkey was at the third order in 2000 and first in 2005, 2010 and 2012 when the journals were evaluated in terms of number of rhinology publications.

Conclusion: It was found that Turkey was in a very good place especially in terms of numbers of the rhinology and then the total publications within many developed countries within the scope of journals which were studied in 5-year sections from 2000 to 2012. Repetition of similar periodic actual studies will be useful in determining the place of our country in the field of rhinology in the world. Search of publications in terms of evidence-based medicine or citation analysis in these studies will also enable the qualitative evaluation.

Keywords: Publication; research; bibliometric; otorhinolaryngology; surgical subspecialty

GİRİŞ

Bilimsel araştırmaların sonucunda üretilen yayınlar ve bu yayınların sayısı kişi, kurum ya da

ülkelerin bilimsel performanslarını değerlendirmede en çok kullanılan parametrelerden biridir. Çeşitli ülkelerin değişik disiplinlerdeki yayın sayıları değerlendirilerek zaman dilimlerindeki gelişimleri izlenebilirken, diğer bazı ülkeler ile karşılaştırmalar da yapılabilir¹⁻³. Literatürde bu yönde bibliyometrik çalışmalara sık rastlanırken, Kulak Burun Boğaz

İletişim kurulacak yazar: Dr. Taner Kemal Erdağ, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, KBB Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, E-mail: taner.erdag@deu.edu.tr

Gönderilme tarihi: 31 Mayıs 2013, revizyonun gönderildiği tarih: 13 Ağustos 2013, yayın için kabul edilme tarihi: 13 Ağustos 2013

alanında bu tipte yayınlar daha az sayıdadır^{4,5}. Kulak Burun Boğaz açısından ülkemizin uluslararası literatüre katkısını değerlendiren tek çalışma ise 1996 yılına aittir⁶.

Bu çalışmada en yüksek etki faktörüne sahip dergilerin bulunduğu science citation index'in (SCI) "otorinolarenoloji" başlığı altında yer alan dergilerinde, rinoloji alanında ülkemiz ve diğer 29 ülke tarafından yapılmış yayınlar niceliksel açıdan değerlendirilerek, bu alanda Türkiye'nin dünyadaki yerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Türkiye ile karşılaştırılması yapılacak 29 ülke, Avrupa ülkeleri ağırlıklı olmak üzere dünyanın değişik bölgelerinden seçildi (Tablo 1). Takiben SCI'nın 2000, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında "otorinolarenoloji" başlığı altında yer alan dergileri saptandı. Bu dergiler içinden rinoloji dışı spesifik konulu dergiler çıkarıldıktan sonra 2000 yılına ait 18 dergiden 11'i; 2005 yılına ait 15 dergiden 10'u ve 2010 ve 2012 yıllarına ait 16 dergiden 10'u çalışmaya alındı. Söz edilen yıllara ait SCI dergileri ve

çalışmadan çıkarılan dergiler Tablo 2'de gösterilmiştir. Bu dergilerde, Türkiye ile seçilen diğer 29 ülkenin yayınları elektronik olarak PubMed arama motoru kullanılarak saptandı ve sayıldı. Sonrasında bu makaleler içinden rinoloji ile ilgili olanlar manuel olarak taranarak, her bir ülkenin rinoloji yayın sayısı saptandı. Burun ve paranazal sinüsleri ilgilendiren her türlü çalışma rinoloji yayını olarak kabul edildi. Burun ve paranazal sinüs kanserleri ile burun estetiği ile ilgili makaleler de çalışmaya dahil edilirken, nazofarenks kanseri ile ilgili makaleler çalışmaya alınmadı. Bunun yanı sıra, editöre mektup, kongre özetleri, editör yorum yazıları ve yeni kitap değerlendirmeleri de çalışmaya dahil edilmedi.

Son olarak, SCI 2000 ve 2010 yılı Kulak Burun Boğaz dergilerinin tümündeki yayınlar manuel olarak taranarak, PubMed arama motorunun hassasiyeti kontrol edilirken, çalışmadan çıkarılan dergilerde hiçbir rinoloji yayının olmadığı da teyit edildi.

Tablo 1. Çalışmaya dahil edilen ülkeler

1. Almanya	11. Hindistan	21. Mısır
2. Arjantin	12. İran	22. Polonya
3. Avustralya	13. İspanya	23. Romanya
4. Avusturya	14. İsrail	24. Rusya
5. Birleşik Arap Emirlikleri	15. İsveç	25. Suudi Arabistan
6. Brezilya	16. İtalya	26. Şili
7. Danimarka	17. Japonya	27. Tayland
8. Fransa	18. Kanada	28. Türkiye
9. Güney Afrika	19. Macaristan	29. Ürdün
10. Hırvatistan	20. Malezya	30. Yunanistan

Tablo 2. Yıllara göre SCI'de yer alan KBB dergileri (italik yazılanlar çalışmaya dahil edilmeyen dergilerdir)

2000 SCI "otorinolarenoloji" dergileri	2005, 2010 ve 2012 SCI "otorinolarenoloji" dergileri
1. ACTA OTO-LARYNGOLOGICA	1. ACTA OTO-LARYNGOLOGICA
2. AMERICAN JOURNAL OF OTOTOLOGY	2. * AMERICAN JOURNAL OF RHINOLOGY & ALLERGY
3. ANNALS OF OTOTOLOGY RHINOLOGY AND LARYNGOLOGY	3. ANNALS OF OTOTOLOGY RHINOLOGY AND LARYNGOLOGY
4. ARCHIVES OF OTOLARYNGOLOGY-HEAD&NECK SURGERY	4. ARCHIVES OF OTOLARYNGOLOGY-HEAD&NECK SURGERY
5. AUDIOLOGY	5. AUDIOLOGY AND NEURO-OTOLOGY
6. AUDIOLOGY AND NEURO-OTOLOGY	6. CLINICAL OTOLARYNGOLOGY
7. BRITISH JOURNAL OF AUDIOLOGY	7. DYSPHAGIA
8. CLINICAL OTOLARYNGOLOGY	8. EAR AND HEARING
9. EAR AND HEARING	9. HEAD AND NECK-JOURNAL FOR THE SCIENCES AND SPECIALTIES OF THE HEAD AND NECK
10. EUROPEAN ARCHIVES OF OTO-RHINO-LARYNGOLOGY	10. HEARING RESEARCH
11. HEAD AND NECK-JOURNAL FOR THE SCIENCES AND SPECIALTIES OF THE HEAD AND NECK	11. INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDIATRIC OTORHINOLARYNGOLOGY
12. HEARING RESEARCH	12. ** JARO-JOURNAL OF THE ASSOCIATION FOR RESEARCH IN OTOLARYNGOLOGY
13. INTERNATIONAL JOURNAL OF PEDIATRIC OTORHINOLARYNGOLOGY	13. LARYNGOSCOPE
14. JOURNAL OF LARYNGOLOGY AND OTOTOLOGY	14. OTOLARYNGOLOGIC CLINICS OF NORTH AMERICA
15. LARYNGOSCOPE	15. OTOLARYNGOLOGY-HEAD AND NECK SURGERY
16. OTOLARYNGOLOGIC CLINICS OF NORTH AMERICA	16. OTOTOLOGY & NEUROTOLOGY
17. OTOLARYNGOLOGY-HEAD AND NECK SURGERY	
18. SCANDINAVIAN AUDIOLOGY	

* 2005 yılına ait "American Journal of Rhinology" isimli derginin daha sonra ismi değişmiş ve 2010 ve 2012 yıllarında "American Journal of Rhinology & Allergy" olarak yer almıştır.

** "Jaro-Journal of the Association for Research in Otolaryngology" isimli dergi 2005 yılında SCI kapsamında yer almamaktadır.

BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen dergilerde 30 ülke tarafından yapılan toplam 2929 yayının 581'inin (%19.83) rinoloji alanına ait olduğu saptandı. Rinoloji yayın sayısı/toplam yayın sayısı oranları yıllara göre incelendiğinde, 2000, 2005, 2010 ve 2012 yılları için sırasıyla, 127/688 (%18.45), 148/750 (%19.73), 157/713 (%22.01) ve 149/778 (%19.15) şeklinde bulundu (Tablo 3). Çalışılan her dergide, 30 ülke tarafından yapılan rinoloji yayınlarının sayıları yıllara göre sırasıyla Tablo 4-7'de verilmiştir. Bu dergilerde en fazla yayın yapan ülkeler sıralandığında, Türkiye, 2000 yılında dördüncü, 2005 yılında ikinci, 2010 yılında beşinci ve 2012 yılında

ise üçüncü sırada yer aldı (Tablo 8). Rinoloji yayın sayısı açısından değerlendirildiğinde ise Türkiye'nin 2000 yılında üçüncü, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında ise birinci sırada olduğu saptandı (Tablo 9).

SCI kapsamındaki 2000 yılı 18 Kulak Burun Boğaz dergisinin 156 sayısında toplam 2686, 2010 yılının 16 dergisinin 143 sayısında ise toplam 2758 makale manuel olarak tarandı ve elde edilen makale sayıları PubMed arama motoru ile yapılan elektronik taramanın hassasiyetini net olarak ortaya koydu. Bunun yanında manuel tarama sırasında, çalışmadan çıkarılmış olan dergilerde hiçbir rinoloji yayının olmadığı da teyit edildi.

Tablo 3. Yıllara göre 30 ülkenin çalışılan SCI dergilerindeki rinoloji ve total yayın sayıları ve bunların birbirlerine oranları

	Rinoloji yayın sayısı / Total yayın sayısı	%
2000	127/688	18.45
2005	148/750	19.73
2010	157/713	22.01
2012	149/778	19.15
TOPLAM	581/2929	19.83

Tablo 4. 2000 yılına ait seçilen dergilerde 30 ülke tarafından yapılan rinoloji yayınları (toplam sütunundaki ilk rakam toplam yayın sayısını, ikinci rakam ise rinoloji yayın sayısını göstermektedir)

2000 SCI	Acta Oto-laryng	Annals of Oto Rhinol	Archiv of Oto Laryng	Clinic Oto laryng	Euro Archi Otol	Head and Neck	Int J Ped Otor	J of Lar Otol	Laryngoscope	Otolaryng North	Otolaryng Neck	TOPLAM
1. Japonya	5	6	5	-	1	-	2	2	6	-	-	127/27
2. Almanya	4	3	1	-	4	-	2	-	5	-	-	85/19
3. Türkiye	2	-	-	-	2	-	1	-	1	-	4	55/10
4. İtalya	1	1	-	-	2	-	-	-	3	-	1	59/8
5. İsrail	-	3	1	-	-	1	-	-	2	-	1	37/8
6. Avustralya	1	1	-	-	-	1	-	3	-	-	1	32/7
7. Brezilya	-	2	-	-	-	-	4	-	-	-	1	31/7
8. Avusturya	-	-	2	-	2	-	1	-	2	-	-	17/7
9. İspanya	1	-	-	-	-	1	-	-	2	-	2	38/6
10. Kanada	-	1	-	-	-	1	1	-	2	-	-	36/5
11. İsveç	2	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	42/4
12. Polonya	2	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	11/4
13. Mısır	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	8/4
14. Hindistan	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	14/2
15. Yunanistan	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	14/2
16. Malezya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2/2
17. Fransa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	36/1
18. Macaristan	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	7/1
19. Hırvatistan	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4/1
20. Tayland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4/1
21. BAE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2/1

22. Danimarka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14/-
23. G. Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8/-
24. S. Arabistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/-
25. Arjantin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/-
26. Rusya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/-
27. İran	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
28. Romanya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
29. Şili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
30. Ürdün	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
TOTAL	20	20	9	-	11	4	13	10	25	-	15	688/127

Tablo 5. 2005 yılına ait seçilen dergilerde 30 ülke tarafından yapılan rinoloji yayınları (toplam sütunundaki ilk rakam toplam yayın sayısını, ikinci rakam ise rinoloji yayının sayısını göstermektedir)

2005 SCI	Acta Oto-laryng	Amer J Rhinol	Annals of Otol Rhinol	Archi Oto Lary	Clinic Otolar	Head and Neck	Int J Ped Otor	Laryngoscope	Otol Clin North	Otolaryn Head	TOPLAM
1. Türkiye	2	7	3	2	-	-	7	-	-	5	105/26
2. Almanya	1	9	1	2	-	-	1	3	-	9	98/26
3. Japonya	5	2	1	1	-	1	3	5	-	3	117/21
4. İtalya	3	1	-	1	2	1	2	3	-	4	74/17
5. Avustralya	-	10	-	-	-	-	-	4	-	2	51/16
6. İsrail	-	2	2	1	-	-	-	-	-	2	42/7
7. İsveç	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	26/5
8. Fransa	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	45/4
9. Kanada	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	39/4
10. Brezilya	-	2	1	-	-	-	-	-	-	1	33/4
11. Hindistan	-	1	-	-	-	-	2	-	-	1	20/4
12. İspanya	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	31/3
13. Mısır	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	8/3
14. Danimarka	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	7/3
15. Yunanistan	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	14/2
16. Avusturya	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8/1
17. Polonya	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8/1
18. Malezya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3/1
19. Macaristan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7/0
20. Hırvatistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3/0
21. Şili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3/0
22. G. Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/0
23. İran	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/0
24. Rusya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/0
25. Arjantin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/0
26. S. Arabistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/0
27. BAE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
28. Romanya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
29. Tayland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
30. Ürdün	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
TOTAL	16	40	10	10	3	2	18	17	2	30	750/148

Tablo 6. 2010 yılına ait seçilen dergilerde 30 ülke tarafından yapılan rinoloji yayınları (toplam sütunundaki ilk rakam toplam yayın sayısını, ikinci rakam ise rinoloji yayının sayısını göstermektedir)

2010 SCI	Acta Oto-laryng	Amer J Rhinol & Aller	Annals of Oto Rhinol	Archi Oto Lary	Clinic Otolar	Head and Neck	Int J Ped Otor	Laryngoscope	Otol Clin North	Otolaryn Head	TOPLAM
1. Türkiye	3	7	1	-	-	-	5	2	-	6	68/24
2. Almanya	1	6	-	4	1	-	-	6	-	2	84/20
3. Kanada	-	5	-	3	1	-	-	3	4	2	70/18
4. Avustralya	-	6	-	-	2	-	-	4	3	2	49/17
5. İtalya	2	4	-	-	-	-	5	1	-	4	86/16
6. Japonya	1	3	4	-	-	-	-	1	-	1	98/10
7. Mısır	-	-	1	-	-	-	6	-	-	1	14/8
8. Brezilya	-	4	-	-	-	-	-	1	1	1	37/7
9. Hindistan	-	1	-	1	-	1	-	-	-	2	17/5

10. İsrail	1	-	-	1	-	-	1	1	-	-	21/4
11. İspanya	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	19/4
12. Romanya	-	1	-	-	-	-	-	1	-	2	6/4
13. Fransa	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	45/3
14. Yunanistan	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	12/3
15. Avusturya	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	9/3
16. Tayland	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	4/3
17. Hırvatistan	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5/2
18. İsveç	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21/1
19. İran	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8/1
20. Polonya	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	8/1
21. Macaristan	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6/1
22. Şili	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3/1
23. Ürdün	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1
24. Danimarka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13/-
25. Malezya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3/-
26. G. Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3/-
27. Arjantin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/-
28. BAE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/-
29. S. Arabistan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/-
30. Rusya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
TOTAL	10	45	6	12	5	1	18	26	8	25	713/157

Tablo 7. 2012 yılına ait seçilen dergilerde 30 ülke tarafından yapılan rinoloji yayınları (toplam sütunundaki ilk rakam toplam yayın sayısını, ikinci rakam ise rinoloji yayın sayısını göstermektedir)

2012 SCI	Acta Otolaryng	Amer J Rhinol & Aller	Annals of Ot Rhinol	Arch i Oto Lary	Clinic Otolar	Head and Neck	Int J Ped Otor	Laryngoscope	Otol Clin North	Otolaryngol Head	TOPLAM
1. Türkiye	-	10	2	-	-	-	4	4	-	7	82/27
2. İtalya	2	6	-	1	-	1	4	-	-	3	76/17
3. Japonya	2	8	-	-	-	1	-	2	-	1	134/14
4. Avustralya	-	4	-	-	-	-	1	6	-	2	34/13
5. Kanada	-	4	1	-	-	-	1	3	1	1	86/11
6. Almanya	2	5	-	1	-	1	-	2	-	-	61/11
7. Mısır	-	1	-	-	-	-	3	1	-	2	19/7
8. İsrail	-	3	-	1	-	-	-	1	-	1	23/6
9. Brezilya	-	1	-	-	-	1	1	1	-	1	37/5
10. Fransa	1	-	-	-	-	-	-	2	-	2	36/5
11. İspanya	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-	25/5
12. İsveç	-	1	-	-	1	-	-	-	-	2	27/4
13. Hindistan	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	25/4
14. Polonya	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	13/4
15. İran	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	18/3
16. Tayland	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	5/3
17. Malezya	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	8/2
18. Hırvatistan	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	6/2
19. Yunanistan	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	14/1
20. Avusturya	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	12/1
21. Danimarka	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7/1
22. Macaristan	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	6/1
23. S. Arabistan	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5/1
24. BAE	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1/1
25. G. Afrika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7/-
26. Şili	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6/-
27. Arjantin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3/-
28. Romanya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2/-
29. Rusya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
30. Ürdün	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-
TOTAL	10	54	4	3	3	7	18	25	1	24	778/149

Tablo 8. Araştırılan dergilerde, ülkelerin toplam yayın sayıları açısından sıralanması

Toplam yayın sayısı				
	2000	2005	2010	2012
1.	Japonya (127)	Japonya (117)	Japonya (98)	Japonya (134)
2.	Almanya (85)	Türkiye (105)	İtalya (86)	Kanada (86)
3.	İtalya (59)	Almanya (98)	Almanya (84)	Türkiye (82)
4.	Türkiye (55)	İtalya (74)	Kanada (70)	İtalya (76)
5.	İsveç (42)	Avustralya (51)	Türkiye (68)	Almanya (61)

Tablo 9. Araştırılan dergilerde, ülkelerin rinoloji yayın sayıları açısından sıralanması

Rinoloji yayın sayısı				
	2000	2005	2010	2012
1.	Japonya (27)	Almanya, Türkiye (26)	Türkiye (24)	Türkiye (27)
2.	Almanya (19)	Japonya (21)	Almanya (20)	İtalya (17)
3.	Türkiye (10)	İtalya (17)	Kanada (18)	Japonya (14)
4.	İsrail, İtalya (8)	Avustralya (16)	Avustralya (17)	Avustralya (13)
5.	Avustralya, Avusturya, Brezilya (7)	İsrail (7)	İtalya (16)	Almanya, Kanada (11)

TARTIŞMA

Kişi, kurum ya da bir ülkenin sağlık alanındaki bilimsel araştırma performansını değerlendirmek kolay değildir. Bu amaçla, bilimsel araştırmalar sonucu üretilmiş yayınların sayısı saptanabileceği gibi, geliştirilen bazı parametreler ile yayınların kalitesi de değerlendirilebilir^{2,3,7}. Günümüzde tıbbın değişik dallarında bu yönde yapılmış bibliyometrik çalışmalara literatürde sıklıkla rastlanırken, branşımız Kulak Burun Boğaz ile ilgili yapılmış çalışma sayısı son derece azdır^{4,5,8-12}. Öte yandan son yıllarda ülkemizden de çeşitli branşlarda, uluslararası düzeyde bilimsel yayın performansımızı değerlendiren çalışmalar yapılmaya başlanmıştır¹³⁻¹⁵. Konuyla ilgili branşımıza yönelik tek çalışma 1996 yılında Ardıç ve ark. tarafından gerçekleştirilmiştir⁶.

Bibliyometrik çalışmalar, kurum, ülke ya da daha geniş çapta bölgesel düzeyde bilim üretimine yönelik bilgi sağlarken, değerlendirilen düzeyde eğitim ya da araştırma alanındaki eksiklikleri ya da üstünlükleri ortaya koyabilir. Bunun yanında bilimsel yayınların yer aldığı dergilerin de kalite açısından değerlendirilmelerinde bu çalışmalardan yararlanılır^{1,8,16-18}.

Bu çalışma ile ülkemizde Kulak Burun Boğaz'ın önemli ilgi alanlarından biri olan rinoloji ile ilgili uluslararası düzeyde yapılmış yayınları, niceliksel açıdan diğer bazı ülkeler ile karşılaştırılarak bu alanda dünyadaki yerimizin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Karşılaştırma için dünyanın çeşitli bölgelerini kapsamaya amacıyla, 6 kıtadan 29 ülke seçilmiştir. Bu seçim sırasında değişik bölgeleri temsil eden mümkün olduğunca

gelişmiş ülkelere yer verilmeye çalışılırken, bölgesel olarak daha yakın olmamız nedeniyle Avrupa ülkelerine ağırlık verilmiştir. Dünya bankası verilerine göre gelişmekte olan ülke kategorisinde yer alan Türkiye dışındaki çalışmaya alınan 29 ülkeden 15'i ise gelişmiş ülkeler olarak kabul edilmektedir.

Belirtilen ülkelerin daha üst düzey yayınlarının niceliksel olarak taranabilmesi için etki faktörü en yüksek olan KBB dergilerinin araştırılması hedeflenmiştir. Bu amaçla 5 yıllık zaman dilimlerinde (2000, 2005 ve 2010) ve son olarak da en son durumu değerlendirmek amaçlı 2012 yılına ait SCI'nın "otorinolarenoloji" kategorisinde yer alan dergileri çalışmaya alınmış; bunlardan da rinoloji yayınları içermeyen spesifik konulu dergiler çalışmadan çıkarılmıştır. Çalışılan dergiler göz önüne alındığında "otorinolarenoloji" kategorisinde 2000 yılında 18 olan dergi sayısının 2005 yılında 15, 2010 ve 2012 yıllarında ise 16 olduğu görülmüştür. Söz edilen 4 yıla ait çalışmaya alınmayan dergilerden "Dysphagia" dışında tümünün otoloji/nörotoloji veya odyoloji konularında olduğu görülmüştür. Dergi sayısındaki azalmaya rağmen 2000'den 2012'ye kadar, çalışmaya alınan dergilerdeki toplam makale sayısının giderek arttığı ve 688'den 778'e ulaştığı saptanmıştır. Rinoloji yayınlarının sayısı da 2005, 2010 ve 2012 yıllarında 2000 yılındakinden fazla ise de rinoloji yayınlarının tüm yayınlara oranı yıllar içinde önemli bir değişiklik göstermemiş ve ortalama olarak %19.83 düzeyinde kalmıştır. Ancak bu oranın "otorinolarenoloji" başlığı altındaki SCI dergilerinden özellikle otoloji konulu spesifik dergilerin çıkarıldıktan sonra elde edildiği unutulmamalıdır. Tüm SCI dergilerinin ele alınmasıyla yapılacak bir çalışmada rinoloji

yayınlarının tüm yayınlara oranının elde edilen oranın altına düşeceği aşıkardır.

Esas amacı rinoloji yayınlarının niceliksel olarak değerlendirilmesi olan bu çalışmada 2000 yılına ait 11; 2005, 2010 ve 2012 yıllarına ait 10 dergide, her bir ülkenin toplam yayın sayısı da belirlenmiştir. Buna göre gelişmekte olan ülkeler arasında sayılan Türkiye'nin, 30 ülke içinde 2000'de dördüncü, 2005'de ikinci, 2010'da beşinci ve 2012'de ise üçüncü sırada yer alması memnuniyet vericidir. Öte yandan rinoloji yayın sayısı açısından bakıldığında ise çalışmaya alınan birçok gelişmiş ülke arasında Türkiye'nin 2000'de üçüncü, 2005'de Almanya ile birlikte olmak üzere 2010 ve 2012 yıllarında birinci sırada yer alması büyük başarı olarak yorumlanmalıdır.

Gerek tüm yayınlara, gerekse de rinoloji yayınlarında Türkiye'nin en yüksek etki faktörüne sahip Kulak Burun Boğaz dergilerinde yakaladığı bu başarıda en önemli etkenlerden biri de akademik yükseltme ve atamalar için belli sayıda uluslararası yayın yapma zorunluluğunun olmasıdır. Ancak bu zorunluluk nedeni ile daha kaliteli yayınların ulusal dergiler yerine uluslararası dergilere gönderilmesinin, ulusal dergilerdeki kaliteyi düşürmesi yanında bu dergilerin sürdürülebilirliklerini de olumsuz etkilediği unutulmamalıdır¹⁹.

Ülkemizden yapılan rinoloji yayınlarının niceliksel değerlendirilmesinin yapıldığı bu çalışmada sadece, en yüksek etki faktörüne sahip sınırlı sayıda derginin yer aldığı SCI kapsamındaki dergilerin ele alınmış olması çalışmanın bir dezavantajı olarak görülebilir. Ülke olarak uluslararası düzeyde rinoloji alanında yerimizin saptanmasında, genişletilmiş SCI (SCI-E) ya da Medline gibi daha geniş indekslerin taranmasından da yararlanılabilir. Öte yandan branşımızın spesifik bir alanı ile ilgili olarak yapılan bu çalışmada, rinoloji yayınlarının sadece nicelik açısından değerlendirildiği unutulmamalıdır. Bilimsel ya da akademik performansın değerlendirilmesinde yayın kalitesinin yayın sayısından daha önemli rol oynadığı çok açıktır. Bu nedenle günümüzde atıf sayısı, atıfların yapıldığı eserler, h-indeks ya da kanıta dayalı tıp açısından yapılan değerlendirmeler ile yayın kalitesinin ortaya konduğu bibliyometrik çalışmalar giderek artmaktadır^{3-5,7,17,20}.

Ülkemizin rinoloji alanında dünyadaki yerinin değerlendirilmesi açısından önemli ve oldukça memnuniyet verici sonuçlar veren bu çalışmanın, yayın kalitesini de değerlendiren çalışmalar ile geliştirilmesi ve dönemsel olarak tekrarlanması uygun olacaktır. Aynı zamanda

ülkemizde benzeri çalışmaların genel Kulak Burun Boğaz ve Kulak Burun Boğaz'ın diğer ilgi alanlarında da gerçekleştirilmesi branşımız açısından dünyadaki yerimizin saptanmasında bizlere daha ayrıntılı bilgiler sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. Azim Majumder MA, Shaban SF, Rahman S, Rahman N, Ahmed M, Bin Abdulrahman KA, Islam Z. PubMed-based quantitative analysis of biomedical publications in the SAARC countries: 1985-2009. J Coll Physicians Surg Pak. 2012;22(9):560-4.
2. Bliziotis IA, Paraschakis K, Vergidis PI, Karavasiou AI, Falagas ME. Worldwide trends in quantity and quality of published articles in the field of infectious diseases. BMC Infect Dis. 2005 Mar 21;5:16.15780136
3. Glanville J, Kendrick T, McNally R, Campbell J, Hobbs FD. Research output on primary care in Australia, Canada, Germany, the Netherlands, the United Kingdom, and the United States: bibliometric analysis. BMJ. 2011 Mar 8;342:d1028.
4. Sandhu GS, Wright A. Publishing trends in otorhinolaryngology from January 1997 to December 1999 in the UK. Clin Otolaryngol Allied Sci. 2001;26(3):249-52.
5. Cimmino MA, Maio T, Ugolini D, Borasi F, Mela GS. Trends in otolaryngology research during the period 1995-2000: a bibliometric approach. Otolaryngol Head Neck Surg. 2005;132(2):295-302.
6. Ardıç FN, Bayramoğlu İ, Kara CO, Topuz B. Kulak burun boğaz bilim dalının Türkiye'nin uluslararası araştırma potansiyeline katkısı. KBB ve BBC Dergisi 1996;4:187-90.
7. Kulasegarah J, Fenton JE. Comparison of the h index with standard bibliometric indicators to rank influential otorhinolaryngologists in Europe and North America. Eur Arch Otorhinolaryngol. 2010;267(3):455-8.
8. Fritzsche FR, Oelrich B, Dietel M, Kristiansen G. European and US publications in the 50 highest ranking pathology journals from 2000 to 2006. J Clin Pathol. 2008;61(4):474-81.
9. Falagas ME, Papastamataki PA, Bliziotis IA. A bibliometric analysis of research productivity in Parasitology by different world regions during a 9-year period (1995-2003). BMC Infect Dis. 2006 Mar 17;6:56
10. Gjersvik P, Nylenna M, Jemec GB, Haraldstad AM. Dermatologic research in the Nordic countries 1989-2008--a bibliometric study. Int J Dermatol. 2010;49(11):1276-81.
11. Doshi J. Otolaryngology bibliometry-is there a regional variation in the United Kingdom? Clin Otolaryngol. 2007;32(6):505-6.
12. Ardıç FN, Kara CO, Topuz B, Bayramoğlu İ, Özüer MZ. Kulak burun boğaz dergilerinde yayımlanan makalelerin son 5 yıllık analizi. KBB ve BBC Dergisi 1995;3:276-80.
13. Bas K, Dayangac M, Yaprak O, Yuzer Y, Tokat Y. International collaboration of Turkey in liver transplantation research: a bibliometric analysis. Transplant Proc. 2011;43(10):3796-801.
14. Cınar O, Dokur M, Tezel O, Acar YA. [Contribution of Turkish Emergency Medicine to the international literature:

- evaluation of 15 years]. *Ulus Travma Acil Cerrahi Derg.* 2011;17(3):248-52.
15. Dursun P, Gultekin M, Ayhan A. World gynecologic oncology publications and the Turkish contribution to the literature between 2000 and 2007. *Asian Pac J Cancer Prev.* 2011;12(4):861-4.
 16. Kumar V, Upadhyay S, Medhi B. Impact of the impact factor in biomedical research: its use and misuse. *Singapore Med J.* 2009;50(8):752-5.
 17. Fenton JE, O'Connor A, Ullah I, Ahmed I, Shaikh M. Do citation classics in rhinology reflect utility rather than quality? *Rhinology.* 2005;43(3):221-4.
 18. Özgirgin N. Uluslar arası indeksler neden önemli? (uvt.ulakbim.gov.tr/toplanti/uay10/nozgirgin.pdf)
 19. Bağcı EÇ. Türkiye'de bilimsel dergiciliğin yeniden yapılanması için bir öneri. Sağlık bilimlerinde süreli yayıncılık 5. ulusal sempozyumu Ankara 2007 sf: 212-5. (<http://uvt.ulakbim.gov.tr/tip/sempozyum5/page212-215.pdf>)
 20. Roy D, Hughes JP, Jones AS, Fenton JE. Citation analysis of otorhinolaryngology journals. *J Laryngol Otol.* 2002;116(5):363-6.